

การจัดการศึกษาแบบภควันตภาพ Management with Ubiquitous Education

ปิณญาพัฒน์ ชันทอง¹
Panyapat Khuntong¹

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของหลายประเทศเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น แต่สิ่งที่เกิดขึ้นกับระบบการศึกษากลับมีบางส่วน บางพื้นที่ ที่ส่วนกระแสกับระบบเศรษฐกิจที่นับวันเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ แต่ผลสะท้อนกลับมาของการพัฒนาระบบเครือข่ายไร้สาย กระจายสู่พื้นที่ทุกภาคส่วนกลับทำให้ระบบการศึกษาไทยมีส่วนต่างของผลการเรียนรู้ที่ลดลง เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ทั้งที่รากฐานของระบบเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มาจากพื้นฐานการศึกษาทั้งสิ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) การมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านความรู้ และทักษะทางปัญญาจะช่วยส่งเสริมรากฐานความมั่นคงของประเทศ การนำนวัตกรรมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาบูรณาการเข้ากับระบบการจัดการศึกษา แนวคิดนี้กำลังเป็นกระแสที่หลายหน่วยงานทางด้านศึกษามักจะกล่าวถึง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 24 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นผู้สอนเองมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การนำนวัตกรรมการศึกษาแนวใหม่มาช่วยสนับสนุนผู้เรียนภายใต้การเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 (21th Century Learning) ที่เน้นการบูรณาการการเรียนรู้แบบภควันตภาพ (Ubiquitous) ภายใต้ห้องเรียนในอนาคต (Future Classroom) ที่ไม่จำกัดขอบเขตในการเรียนรู้

การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา เป็นนวัตกรรมการสร้างห้องเรียนแห่งอนาคตในทศวรรษที่ 21 เป็นหัวข้อที่หลายๆ สถาบันทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นให้ความสนใจและต้องการการพัฒนาขึ้นให้เป็นรูปธรรม ในรูปแบบการบูรณาการการเรียนการสอน (พงษ์ชัย ชัยมงคล, http://18293.220.66/KM_sec5) โดยใช้ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) มาสนับสนุนการเรียนรู้และการบริหารจัดการทั้งด้านวิชาการ บุคคล งบประมาณและการบริหารงานต่างๆ ไป เพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กยุคใหม่ด้วยสารสนเทศรอบด้านไร้ขอบเขตของชนชาติ ไม่จำกัดสถานที่ในการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับโลกที่แท้จริง เป็นมิติใหม่ของการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ในทุกที่ทุกเวลา

การศึกษาแบบภควันตภาพ

สำหรับ “การศึกษาแบบภควันตภาพ” หรือ “ภควันตวิทยา” เป็นคำที่มาจากคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Ubiquitous Education หรือ Ubiquitous Learning หรือเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า U-Learning เป็นคำศัพท์ใหม่ที่มีการให้ความหมายของคำ ที่เกิดในช่วงของการนำแท็บเล็ต (Tablet) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมกับพัฒนาสื่อการเรียนการสอนบนแท็บเล็ตของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐในการมุ่งหวังพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้เกิดประสิทธิภาพสำหรับผู้เรียนให้มากที่สุด โดยผู้เรียนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนเอง ผู้ที่นำคำศัพท์นี้มาใช้ในวงการศึกษาครั้งแรกคือ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

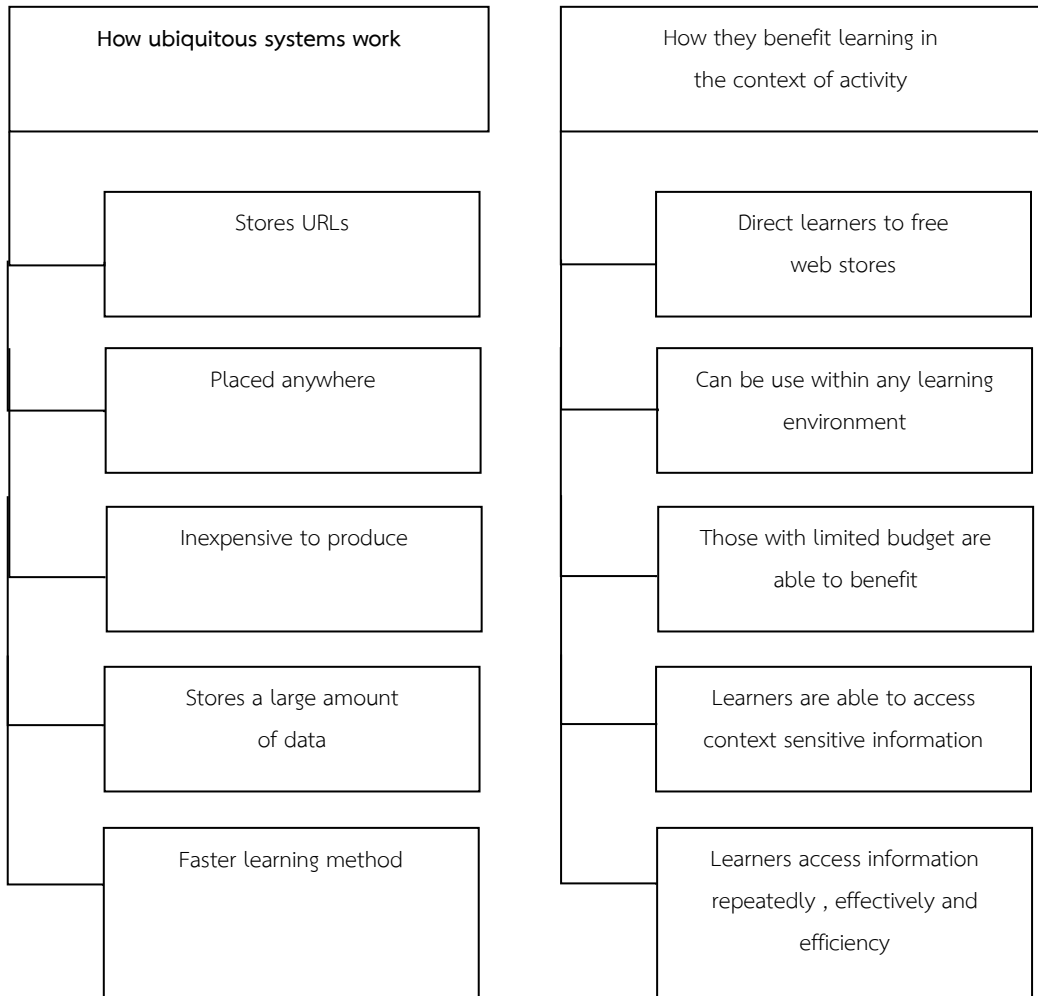
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาและเป็นนายกสมาคมเทคโนโลยีการศึกษาแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน โดยนิยามไว้ดังนี้

คำว่า ภาควันต์ แปลว่า มีภาคหรือมีส่วนย่อย มาจากคำว่า ภา และว่า ภาค ส่วน สำหรับ วนต์ แปลว่า มีเมื่อรวมกันแล้วแปลว่า มีภาค ส่วนคำว่า สภาวะที่มีการแบ่งภาคส่วน หมายถึงการแผ่กระจายจากจุดกำเนิดไปโดยรอบ โกลัหรือไกลแล้วแต่แรงส่ง ในทางโลกวิถุด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี คำว่า ภาควันต์ ตรงกับคำว่า Broadcast หรือ Ubiquitous (Existing Everywhere) หมายถึง การแพร่กระจายและการทำให้ปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่ง สามารถที่จะรับฟัง รับชม และรับรู้ได้ตลอดเวลา เรียกรวมว่า ภาควันตภาพ ซึ่งสรุปเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการแพร่กระจายความรู้ ข้อมูลข่าวสารหรือสภาวะต่างๆเรียกว่า ภาควันตวิทยา ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Ubiquitology หรือ Pakawantology (อ่าน กะ-คะ-วัน-โต-โล-ยี)

บทบาทสำคัญในส่วนของภาควันตภาพที่มีต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น กล่าวได้ว่าเทคโนโลยีภาควันตภาพมีบทบาทในการพัฒนาความรู้ แหล่งการเรียนรู้ การจัดการศูนย์ความรู้และประสบการณ์ และพัฒนาความรู้และประสบการณ์เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาทรัพยากรตนเองได้ในทุกที่ทุกเวลา ผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย ในส่วนนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างมากเมื่อมีการนำมาใช้ในการบูรณาการในการจัดระบบการศึกษายุคปัจจุบันและนวัตกรรมความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ณ ปัจจุบันมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน ที่เรียกว่า ระบบ U-Learning โดย Morris (2012) ได้สรุปไว้อย่างน่าสนใจดังต่อไปนี้

1. ระบบ U-Learning เป็นระบบการสร้างคลังข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Stores Universal Resource Locator) โดยสามารถค้นหาข้อมูล หรือเข้าใช้จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ใน URL ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางเว็บไซต์ได้อย่างเสรีและสะดวกรวดเร็ว
2. เป็นระบบการเรียนรู้ที่สามารถกระทำได้ในทุกแห่งหน (Placed Anywhere) เป็นการจัดการศึกษาในแบบการเรียนรู้แบบภาควันตภาพ สามารถนำมาบูรณาการให้เข้ากับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ณ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นการเรียนรู้แบบไร้พรมแดน
3. เป็นการสร้างผลผลิตทางการเรียนรู้ที่คุ้มทุนคุ้มค่า (Inexpensive to Produce) การศึกษาข้อมูลและการสืบค้นข้อมูลเป็นระบบเปิด (Open Educational Resources : OER) ที่มีแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเกิดความสะดวกเร็วต่อการเข้าถึง คุ้มค่าไม่สิ้นเปลืองทรัพยากรก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านงบประมาณและการลงทุนทางการศึกษา
4. ระบบสนับสนุนในการรวบรวมองค์ความรู้จากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ (Store a Large Amount of Data) ผ่านระบบเครือข่าย เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ใหม่เพิ่มขึ้น
5. เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดผลอย่างรวดเร็ว (Faster Learning Method) เกิดความสะดวกในการติดต่อสื่อสารผ่านระบบเครือข่าย สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบของการศึกษาแบบภาควันตภาพ หรือ Ubiquitous Education ในเบื้องต้น สามารถสรุปและแสดงให้เห็นถึงแนวความคิด การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของระบบและประโยชน์ที่นำไปใช้งาน โดยเขียนแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของระบบและประโยชน์ในการปรับใช้ของ U-Learning ตามแนวความคิดของ Morris (สุรศักดิ์ ปาเฮ, www.addkute3.com)

แนวคิดของระบบการเรียนการสอนแบบภควันตภาพ เป็นความพยายามต้องการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายกับเทคโนโลยีที่มีอยู่ เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาจากคำพูดที่ว่า “Anytime Anywhere” ซึ่งหมายความว่า แนวความคิดนี้เป็นแนวความคิดที่จะใช้เทคโนโลยีเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยี ที่สามารถเข้าถึงกลุ่มของผู้บริโภคหรือกลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการในการใช้งานผลิตภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ ที่มีเทคโนโลยีผสมผสานอยู่ หลากหลายหน่วยงาน หลายบริษัทที่เป็นผู้ผลิตสินค้าได้นำแนวความคิดนี้ไปใช้ในการพัฒนางานและการผลิตสินค้า ที่มีเทคโนโลยีที่รองรับการทำงานในทุกแบบทุกที่ทุกเวลาซึ่งเป็นลักษณะการใช้ชีวิตยุคใหม่

การปรับเปลี่ยนบริบทห้องเรียนสู่การศึกษาแบบภควันตภาพ

การพัฒนากระบวนห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยระบบสารสนเทศ โดยการเชื่อมโยงระหว่างอุปกรณ์คอมพิวเตอร์กับแหล่งเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่าย สามารถจัดการกับชนิดของข้อมูลได้หลากหลายรูปแบบ เป็นการผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังนั้นห้องเรียนและห้องปฏิบัติการจึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ระบบการศึกษาภควันตภาพ (ไอทีพีซี, <http://www.otpchelp.com>) เกิดสัมฤทธิ์ผลกับผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมโดยครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้และประสบการณ์มากที่สุด ดังนั้นห้องเรียนและห้องปฏิบัติการจึงต้องปรับเปลี่ยนบริบท ดังนี้

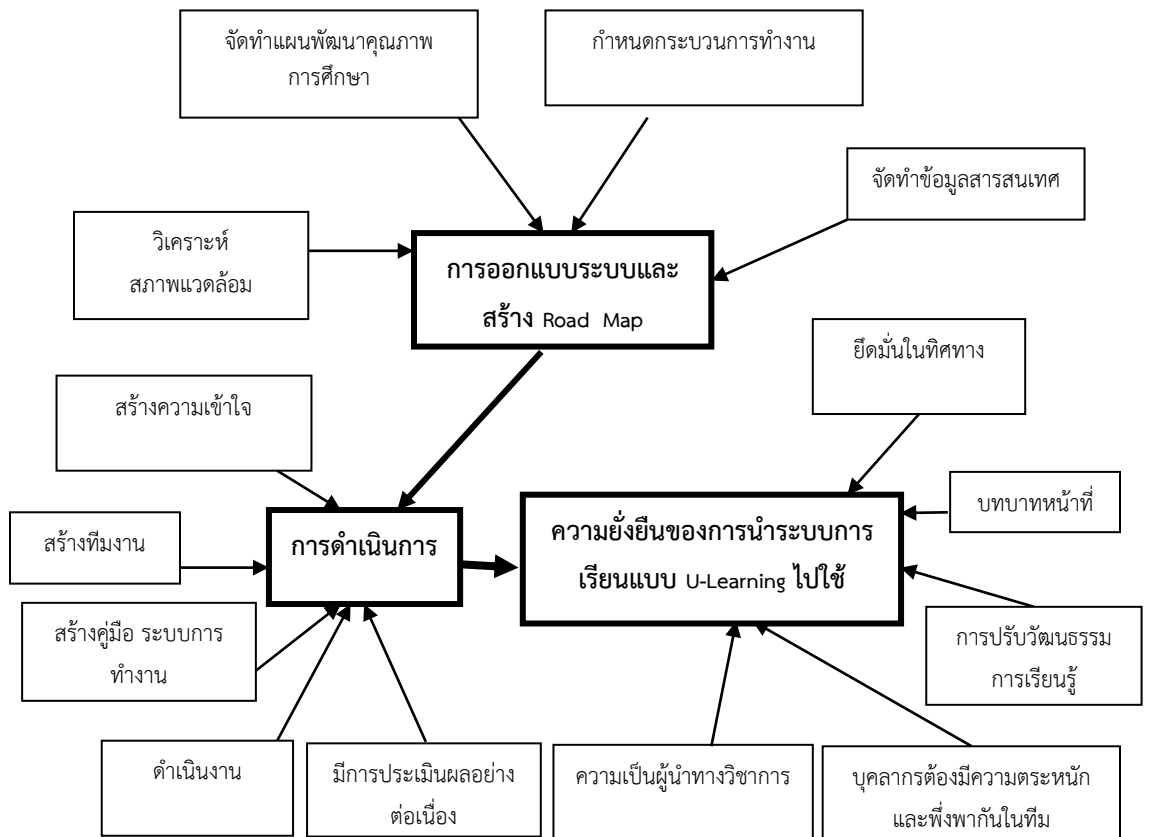
- 1) จัดหาโครงสร้างพื้นฐานในห้องเรียนให้เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย มีระบบการเชื่อมต่อแบบไร้สาย (WiFi) เพียงพอ มีเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม
- 2) จัดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ให้มีปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3) เตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้มีความพร้อม ใช้ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบภควันตภาพอย่างเหมาะสม เช่นการจัดเตรียมแท็บเล็ต เครื่องฉายภาพ LCD กระดานอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือและเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์
- 4) เตรียมพร้อมด้าน สภาพแวดล้อมทางกายภาพของห้องเรียนให้เหมาะสม ได้แก่ ตำแหน่งโต๊ะครู ศูนย์ควบคุม การเรียนการสอนเครื่องแม่ข่ายที่ใช้ในการตรวจสอบผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตำแหน่งโต๊ะของผู้เรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่นที่เก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ เอกสารการสอน และวัสดุทางการศึกษา
- 5) จัดให้มีเครื่องแม่ข่าย (Server) และ จุดแพร่กระจายสัญญาณในการเชื่อมต่อระบบเครือข่ายแบบไร้สาย (Access Point) เพื่อถ่ายทอดสัญญาณให้ชัดเจน ภายในห้องเรียนโดยอาจจัดเป็นบริการแพร่ภาพและเสียงในวงจำกัด (Narrow Cast) แก่ผู้เรียน

จากแนวความคิดของรองศาสตราจารย์ ดร.ถนอม เลหาจรัสแสง (ถนอม เลหาจรัสแสง, <http://www.pharmacy.cmu.ac.th>) การศึกษาแบบภควันตภาพ มีรูปแบบการเรียนการสอนในรูปแบบบทเรียนสำเร็จรูป โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเทคโนโลยีเครือข่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา มีการบูรณาการทั้งการเรียนภายนอกและการเรียนภายในสถานที่ ทำให้เกิดการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างสถานที่จริง ชีวิตจริงกับการเรียนในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาจึงมีบทบาทในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเรียนรู้ดังนี้

1. การออกแบบระบบและสร้าง Road Map ได้แก่
  - 1.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของสถานศึกษา
  - 1.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์แผนงาน โครงการ กิจกรรม ระยะเวลา ผลลัพธ์
  - 1.3 กำหนดกระบวนการทำงานที่เป็นภารกิจ กำหนดวิธีการที่เป็นมาตรฐานในแต่ละงาน
  - 1.4 จัดทำข้อมูลสารสนเทศ (Information)
2. การดำเนินการ ได้แก่
  - 2.1 สร้างความเข้าใจกับบุคลากร
  - 2.2 สร้างทีมงาน
  - 2.3 สร้างคู่มือ ระบบการทำงาน

- 2.4 ดำเนินงานตามคู่มือ
  - 2.5 มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
  - 3. ความยั่งยืนของการนำระบบการเรียนรู้แบบ U-Learning ไปใช้ ได้แก่
    - 3.1. บทบาทหน้าที่ของบุคลากร (Role and Function of Personnel) มีความชัดเจนในระดับสถานศึกษา ระดับหัวหน้างาน/ หัวหน้าสาขาวิชา ระดับปฏิบัติการ
    - 3.2. ความเป็นผู้นำทางวิชาการบุคลากรมีการใฝ่เรียนรู้สม่ำเสมอ เป็นทีมแห่งการเรียนรู้ (Being Team of Learning)
    - 3.3 บุคลากรมีความตระหนักและพึ่งพากันในทีม (Team Cohesiveness) มีทัศนคติที่ดีต่อกันและมีเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน
    - 3.4. การปรับวัฒนธรรมการเรียนรู้ (Approving the Learning Culture) อย่างต่อเนื่อง
    - 3.5. บุคลากรยึดมั่นในทิศทางของสถานศึกษา (To Reflect the College Vision)
- ความยั่งยืนของการนำระบบการเรียนรู้แบบ U-Learning ไปใช้ในสถานศึกษา สามารถสรุปและแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยง มโนทัศน์ต่างๆ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงความยั่งยืนของการนำระบบการเรียนรู้แบบ U-Learning ไปใช้ในสถานศึกษา

ข้อดี และข้อจำกัดของ การศึกษาแบบภควันตภาพ

ข้อดีของการศึกษาแบบภควันตภาพ (ธัญชัย เดชพลกรัง, <http://etc4msu.multiply.com>)

1. สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน (Adaptive learning) เป็นการเรียนรู้ที่ปรับวิธีการให้ตรงกับรูปแบบ การปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สามารถเข้าใจได้อย่างถ่องแท้ในเนื้อหา นั้น ก่อให้เกิดการจดจำเนื้อหาได้ในระยะยาว
2. การเรียนรู้แบบภควันตภาพ (Ubiquitous Learning Environment : ULE) เป็นสถานการณ์การเรียนรู้แบบ pervasive (omnipresent education or learning) การเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นรอบตัวผู้เรียนโดยผู้เรียนอาจไม่รู้ตัว มีข้อมูลต่างๆ ที่ได้รวบรวมเก็บไว้ในอุปกรณ์ต่างๆ ส่วนที่เหลือขอเพียงให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนเป็นการเรียนรู้ที่เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนที่หลากหลายรวมกัน ทั้งแบบดั้งเดิมและการใช้เทคโนโลยีด้านสารสนเทศด้วยเข้ามาประกอบ
3. สามารถเชื่อมต่อการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายแบบไร้สายได้ทุกสถานที่ ทำให้เกิดความสะดวกสบายในการใช้งาน ผู้สอนหรือผู้ดูแลระบบการจัดการเรียนการสอน สามารถให้การสนับสนุนแก่ผู้เรียนได้ในทุกสถานที่ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. การให้บริการสามารถเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ทั้งสถานที่ อุปกรณ์ ปัจจัยทางกายภาพอื่นๆ
5. การบูรณาการการเรียนรู้แบบภควันตภาพนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้แบบกลางแจ้ง (outdoor) และการเรียนในร่ม (indoor) ตัวอย่างการเรียนกลางแจ้งได้แก่ การเรียนนอกห้องเรียน เช่น ในสวน ศูนย์กลางของเมือง ในป่า ส่วนการเรียนในร่ม ได้แก่ ในพิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการ หรือที่บ้าน

UK Equator Interdisciplinary Research Collaboration ประเทศอังกฤษ ได้ทำการศึกษา (เปียนท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร, <http://www.oknation.net>) Digital Augmentation เพื่อเชื่อมกระบวนการเรียนรู้ในสถานที่จริงและการเรียนในห้องเรียน โดยเลือกวิชาในศิวิทยาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ศึกษานิวศิวิทยาของป่า เครื่องมือต่างๆ ที่นำมาใช้ ในการศึกษา ได้แก่ PDA กล้องส่องทางไกล การถ่ายภาพทางอากาศ คอมพิวเตอร์ เครื่องอัดเสียงและกระจายเสียง เครื่องมือติดตามนักเรียนในขณะที่ทำการทดลอง นักเรียนเก็บข้อมูลจริงที่ได้จากการศึกษาและปฏิบัติจริงแล้วทำการส่งข้อมูลที่ไ้ผ่าน PDA และพร้อมกลับมาแนะนำเสนอสิ่งที่ค้นพบเทียบกับข้อมูลในห้องเรียน จากการศึกษาทำให้ค้นพบว่าการออกแบบกระบวนการเรียนสามารถทำให้ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้นและเชื่อมการเรียนในห้องเรียนกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อจำกัดของการศึกษาแบบภควันตภาพ

1. ระบบที่ใช้ในการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ต้องครอบคลุมทุกพื้นที่ ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบภควันตภาพ ซึ่งเป็นผลให้ระบบการลงทุนในการจัดกิจกรรม ต้องใช้การลงทุนที่สูงมากเพื่อรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จำนวนผู้ใช้บริการ และผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี ยังมีจำนวนที่น้อย ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน

สรุป

การศึกษาแบบภควันตภาพ เป็นรูปแบบการเรียนรู้ยุคใหม่ สนับสนุนการจัดการเรียนตามแนวคิดในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว ด้วยหลักการบูรณาการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย โดยอาศัยการสร้างสิ่งแวดล้อมในการเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ ทำให้การเรียนรู้ไม่จำกัดขอบเขต เวลา สถานที่ โดยใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันในการเข้าถึงการเรียนรู้ โดยไม่จำกัด โดยเฉพาะการเข้าถึง จากเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และจากเครื่องมือและอุปกรณ์อื่นๆ เช่น คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก พีดีเอ เครื่องโทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต ที่สามารถเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้สิ่งสำคัญคือ สถานศึกษาที่นำระบบการศึกษาแบบภควันตภาพเข้าไปใช้งานในระบบการจัดการเรียนการสอน จำเป็นต้องเล็งเห็นความสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา เพื่อรองรับการเป็นสังคมฐานความรู้ ได้แก่ มีความหลากหลายของแหล่งเรียนรู้ และมีศักยภาพ มีการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ที่ยั่งยืน เป็นสังคมสารสนเทศที่มีการเผยแพร่ และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการส่งเสริมความร่วมมือด้านความรู้ ความสามารถการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ก่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ การเรียนรู้แบบมีนวัตกรรมตามยุคสมัยของการเรียนรู้เทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. สรุศักดิ์ ปาเฮ. www.addkute3.com, **ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**, สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 20.30 น.
- พงษ์ชัย ชัยมงคล. http://182.93.220.66/KM_sec5, **ห้องเรียนอนาคตในศตวรรษที่ 21**, สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 21.30 น.
- โอทีพีซี. <http://www.otpchelp.com>, **การปรับเปลี่ยนบริบทห้องเรียนสู่ห้องเรียนภควันตภาพ**, สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 21.45 น.
- ผู้จัดการออนไลน์. <http://www.manager.co.th>, **สพฐ.วิเคราะห์คะแนน O-Net ป.6 พบต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทุกวิชา**, สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 20.25 น.
- ปียนันท์ สวัสดิ์ศตงฆาร. <http://www.oknation.net>, **รูปแบบและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Ubiquitous Learning**, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 15.45 น.
- ถนอม เลหาจรัสแสง. <http://www.pharmacy.cmu.ac.th>, **U-Learning โลกยุคใหม่กับการศึกษาเรียนรู้ทุกสถานที่ ทุกเวลา และทุกเครื่องมือ**, สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 21.45 น.
- ธัญญชัย เดชพลกรัง. <http://etc4msu.multiply.com/journal>, **U-Learning (Ubiquitous Learning)**, สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 16.25 น.
- อนันท์ งามสะอาด. www.sisat.ac.th, **การเตรียมสถานศึกษาเพื่อรองรับระบบเรียนแบบ U-Learning**, สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 เวลา 14.25 น.